

sení podal navrhuující úřad »rozklad« nebo »stížnost«, v níž se vyslovuje proti určitým znalcům, jež odmítá. Ať již opravný prostředek navrhovatelův brojí proti usnesení ze dne 5. prosince 1932 proto, že nebylo jím vyhověno dřívějším jeho návrhům, které bylo by lze považovati za odmítnutí některých znalců soudem předběžně oznámených, anebo proto, že určití znalci byli ustanoveni, které odmítá, jest vždy nepřipustným. Strany v této příčině mají jen právo ustanoveného znalce odmítnouti, o čemž rozhoduje vždy jen soud první stolice. Proti jeho rozhodnutí, nepříznivému, není samostatného opravného prostředku (§ 366 první odstavec c. ř. s.) a o jeho vyřízení platí předpis § 523 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu do odmítacího usnesení rekursního soudu.

D ů v o d y:

Pokud podání navrhovatelovo ze dne 9./10. prosince 1932, označené jako rekurs obsahuje odmítnutí znalců z důvodu zaujatosti podle civilního řádu soudního, není v podstatě rekurem a bylo vyřízeno již prvním soudem usnesením ze dne 10. prosince 1932. Správně pak odmítl rekursní soud ono podání pokud je rekurem, jako nepřipustné byť i nedopadalo ustanovení prvního odstavce § 366 c. ř. s., k němuž poukázal rekursní soud. V odhadním řízení za účelem vyměření dávky z přírůstků hodnoty neplatí pro způsob řízení, jež má vésti ke konečnému soudnímu opatření, předpisy o nesporném řízení, nýbrž předpisy formálního práva exekučního a sporného, a to i co do opravných prostředků (viz rozhodnutí čis. 11030 sb. n. s.). Pokud navrhovatel se vyslovil proti výběru znalců soudem a ustanovení určitých znalců, byl rekurs jeho nepřipustný již podle čtvrtého odstavce § 277 c. ř. s. Jde tu o rekurs proti usnesení, které se svým obsahem a svou povahou rovná usnesení průvodnímu, totiž usnesení, kterým důkaz byl nařízen, ve smyslu prvního odstavce § 277 c. ř. s., proti němuž podle čtvrtého odstavce § 277 a § 291 c. ř. s. není samostatného opravného prostředku (viz Klein Vorlesungen str. 159/161, Neumann Commentar zur Z. P. O. u § 277 odst. V a u § 351 c. ř. s., zde výslovně »proti výběru znalců provedenému soudcem nebo proti usnesení, kterým na místo ustanoveného znalce jiný znalec jest jmenován jakožto proti integrující (neodlučné) součásti průvodního usnesení, není přípustný samostatný opravný prostředek).

Čís. 12411.

Pro živnostenský pracovní poměr lze platně ujednat i vyloučení výpovědní lhůty. Úmluva taková může se státi i mlčky jednáním, jež v úvaze všech okolností nedává rozumné příčiny k pochybnostem. Znaly-li obě strany, ujednávající pracovní poměr ve stavební živnosti, zvyklost, že se považuje výpověď za vzájemně vyloučenou, zařídily-li se podle ní a nejednaly-li ani o výpovědní lhůtě, daly na jevo shodnou vůli, že pracovní poměr může býti zrušen bez výpovědi.

(Rozh. ze dne 2. března 1933, Rv II 527/31.)

Žalobce byl zaměstnán u žalovaného jako zedník za hodinovou mzdu. Dne 25. prosince 1930 byl žalobce propuštěn z práce bez výpovědi. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení mzdy za čtrnáct dnů ve smyslu § 77 živn. řádu, jelikož nebyla ujednána výpovědní lhůta. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Není pochybnosti o tom, že v souzeném případě jde o pracovní poměr podle živnostenského řádu (§ 1 živn. ř.). Žalobce tvrdí, že výpovědní lhůta smluvena nebyla a že mu proto přísluší výpovědní lhůta podle § 77 živn. ř. Naproti tomu strana žalovaná namítala, že kolektivní smlouvou, kterou jest žalobce vázán, bylo pro obě strany ujednáno, že výpovědní lhůta neplatí, dále, že co do výpovědi jest ve stavební živnosti místní zvyklost téhož obsahu, v čemž jest tvrzení, že při uzavření sporného pracovního poměru bylo mlčky smluveno, že výpověď jest vyloučena. První soud vyhověl žalobě přijav za prokázáno, že žalobce není příslušníkem žádného dělnického sdružení a že proto není kolektivní smlouvou vázán, a uznáv, ana, jak jinak nesporno, nebyla výpovědní lhůta smluvena, platnost čtrnáctidenní výpovědní lhůty podle § 77 živn. ř. Již povaze stavební živnosti odpovídá, že podnikateli stavby musí býti umožněno, propustiti dělníky bez výpovědi. Mohouť při stavbě nastati příhody, které znemožňují pokračování ve stavbě neb ohrožují hospodářské zájmy podnikatele stavby. Jest to na př. změna počasí, čímž bývá znemožněno provedení některých nebo všech stavebních prací nebo pokračování v nich, nebo soused vymůže zákaz pokračování ve stavbě podle § 340 obč. zák., nebo nemůže stavitel ve stavbě pokračovati, poněvadž stavebník nedal mu k použití smluvený peníz na stavbu, nebo podobně. Nemožnost dělníky ihned propustiti v takovém případě mařila by podnikavost stavitel. Tyto okolnosti vedly však nutně ke zvyku v živnosti stavební vžitému a svědky prokázanému, že se při uzavírání pracovního poměru má za to, že vzájemná výpověď jest vyloučena. Nemůže také býti pochybnosti o tom, že i stavitelům i stavebním dělníkům tato zvyklost musí býti známa a žalobci také známa jest, neboť zajisté jako starší muž pracoval po více let jako zedník. Poněvadž podle § 82 živn. řádu může býti doba pracovního poměru také mlčky smluvena a poněvadž se žalovaná může dovolávati zjištěného místního zvyku vzhledem na ustanovení § 10 obč. zák., § 77 živn. řádu, dospívá odvolací soud k právnímu názoru, že i při uzavření sporného pracovního poměru bylo vůlí smluvních stran mlčky vyjádřenou (§ 863 obč. zák.) vzájemně vyloučiti výpověď.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jádro sporu jest v otázce, zdali byl žalovaný oprávněn zrušiti pracovní poměr se žalobcem bez výpovědi. Není sporné, že tu jde o pracovní poměr podle živnostenského řádu, pro nějž neplatí předpisy

§§ 1158 až 1159 a) obč. zák. V § 77 živn. ř. jest ustanoveno, že, není-li o výpovědi nic jiného smluveno, platí čtrnáctidenní výpovědní lhůta. Dále stanoví § 72 živn. ř., že úprava poměru mezi živnostenskými podnikateli a dělníky jest předmětem volné dohody v mezích zákona. Z toho plyne, že pro živnostenský poměr pracovní lze platně ujednat i vyloučení výpovědní lhůty. (Viz o tom rozhodnutí č. 949, 2940 sb. n. s.) Úmluva stran o vyloučení výpovědi při živnostenském poměru pracovním se může státi — jako jiná úmluva — nejen výslovně, nýbrž podle § 863 obč. zák. i mlčky takovým jednáním, jež v úvaze všech okolností nedává rozumné příčiny k pochybnostem. V souzené věci zastával žalovaný stanovisko, že ve stavební živnosti jest místně obvyklým vzájemné vyloučení výpovědí a že i při žalobcově přijetí do práce bylo to mlčky ujednáno. Odvolací soud vyložil podrobně, že ve stavební živnosti jest vžita zvyklost, že při ujednání pracovního poměru mezi staviteli a stavebními dělníky se má za to, že výpověď jest vzájemně vyloučena, a že tato zvyklost byla známa také žalobci jako staršímu muži, jenž pracoval po léta jako zedník. Proti tomu, že byla tato zvyklost žalobci známa, dovolání vůbec neprospěje, nýbrž jen dovozuje, že jest tu použití ustanovení § 77 živn. ř., ježto nebylo mezi stranami o výpovědi nic ujednáno a ježto se v § 77 živn. ř. o zvyklostech a obyčejích vůbec nemluví. Jest ovšem správné, že podle § 10 obč. zák. lze ke zvyklostem hleděti jen v případech, ve kterých se jich zákon dovolává, a že živnostenský řád se zmiňuje o místní zvyklosti jen v § 76, pokud jde o pracovní dobu v místě obvyklou, ale v souzené věci nemá býti použito zvyklosti k doplnění nebo k výkladu zákonných předpisů, nýbrž uvedená zvyklost má tu význam jen jako okolnost, kterou jest podle druhého odstavce § 863 obč. zák. uvážiti při posouzení otázky, zdali mezi stranami došlo mlčky k dohodě o vyloučení výpovědi. Podle okolností odvolacím soudem uvedených jest oprávněn závěr, že obě smluvní strany, znajíce zvyklost, že při ujednání pracovního poměru ve stavební živnosti se považuje výpověď za vzájemně vyloučenou, zařídily se podle ní, proto ani nejednaly o lhůtě výpovědní a daly tak najevo svou shodnou vůli, že pracovní poměr může býti zrušen bez výpovědi. Žalovaný byl tudíž oprávněn, aby žalobce propustil z práce, ač mu nedal čtrnáctidenní výpověď.

Čís. 12412.

Ustanovení § 414, třetí odstavec, c. ř. s., podle něhož jest ústně prohlášený rozsudek doručiti stranám v písemném vyhotovení i s úplnými rozhodovacími důvody, jest právním předpisem velicím. Prohlášení stran, že se vzdávají doručení rozsudku, jest právně bezúčinné a rozsudek jim musí býti přes to doručen.

Prohlášení stran, jimiž se vzdaly opravných prostředků hned po prohlášení rozsudku a jež byla zápisem do jednacího protokolu zjištěna, jsou právně účinná, avšak jen za předpokladu, že ústně prohlášený rozsudek nabude pro strany právní účinnosti doručením písemného vyhotovení.